

ETF UK

POSUDEK OPONENTKY NA BAKALÁŘSKOU PRÁCI PETRY MICHALOVÉ, DiS.

Příběhy života s autismem (Rozhovory o rodině, práci a perspektivě)

Autorka se pustila do oblasti, ve které je sama osobně zainteresovaná, což s sebou často nese riziko nechtěného zkreslení či problematického zvládnutí komplexity látky. Podle mého mínění se jí však podařilo téma zpracovat, aniž by je přespříliš zatížila vlastní angažovaností.

V textu seznamuje s poruchami autistického spektra, jejich příznaky a diagnostikou, a shrnuje také jejich dopad na život rodiny a její jednotlivé členy. Následně se autorka v textu zaměřuje se na analýzu zkušeností pěti žen, matek autistických dětí, s cílem ukázat, jak handicap dítěte ovlivnil jejich život a současně jak jim dal příležitost k osobnímu i profesnímu růstu. Na str. 4 dokonce autorka autismus označuje přímo za potenciál, který rodiče osobně i profesně zhodnotili, což už vyznívá spíše jako nadsázka.

Práce je zpracována přehledně a vyznačuje se dobrou jazykovou úrovní a provázaností textu. Určitou výhradu mám pouze k opakovanému používání zdrobněliny „maminky“ jako označení žen, na které se práce zaměřuje. Vhodnější pro formální, emočně neutrální jazykový styl akademické práce je označení „matky“, přičemž zdrobnělinu lze ponechat pro výjimečnou příležitost, kdy je možné použít expresivní, citově zabarvený výraz.

Mezi tištěnými odbornými zdroji nacházíme také odkaz na internetové stránky, u kterého však není uvedena celá URL adresa, chybí datum stažení a tento zdroj není uveden v seznamu literatury. Tohoto zdroje bylo použito pro statistické informace o výskytu autismu v ČR a autorce bych doporučila v budoucnu pro tento typ dat hledat primární zdroje, jsou-li k dispozici.

Realizace cíle bylo dosaženo za pomoci pěti strukturovaných rozhovorů zaměřených na klíčové výzkumné otázky. Z metodologického hlediska lze vytknout, že v rozhovorech není vždy dodržena stanovená struktura a formulace otázek. Např. je zařazena otázka navíc („Co se ve vašem životě dělo dál?“), jinde je otázka „Odráželo se narození dítěte s PAS na vašem partnerském vztahu?“ zaměněna za „Pomohl ti v té době někdo“, což rozhodně významově není totéž.

Doslovný záznam rozhovorů je předložen v přijatelné podobě a přináší působivé vykreslení osobitých zkušeností respondentek. Drobnou výhradu mám k analýze druhé části rozhovoru o seberealizaci, kde by bylo vhodné důkladnější dotazování abstrakce motivů respondentek k jejich zapojení do projektu. Uváděné motivy (sdílet poznatky, podpořit druhé rodiče atd.) totiž ukazují opět na potřebu dát své dosavadní nelehké zkušenosti smysl, nalézt užitečnost, tj. možná souvisí až se sebezpojetím a seberealizací žen, což by vzhledem k zaměření práce zasloužilo důkladnější rozbor.

Autorčino tvrzení na str. 29 („nelze učinit obecné závěry, protože se nejedná o kvalitativní výzkum“) není opodstatněné a pravděpodobně se jedná o překlep.

Opakovaně v textu narážíme na stesky respondentek (se kterými se autorka ztotožňuje) na slabou informovanost veřejnosti o tomto druhu postižení. Celá práce působí, jakoby jí autorka sama chtěla přispět ke zvýšení této informovanosti, téměř se nabízí jako popularizační článek do časopisu pro rodiče. K tomuto – ať již plánovanému či neplánovanému – záměru bych chtěla autorku povzbudit, mám za to, že působivé příběhy žen spojené s vhodně zpřístupněnými odbornými poznatky o autismu jsou nosným médiem k informování veřejnosti.

Práci **doporučuji** k obhajobě a navrhuji hodnocení **A - výtečně**.

Otázka: Vysvětlete pravidla vedení strukturovaného rozhovoru a jejich účel.

Mgr. Anna Klimešová

červenec 2008